

MĚSTSKÝ ÚŘAD LITOMYŠL

Odbor životního prostředí

Bří Šťastných 1000, 570 20 Litomyšl, pracoviště J.E.Purkyně 918, 570 20 Litomyšl

Vaše zn.	Značka/spis. značka/č.j.	Vyřizuje/tel./e-mail	Datum
	ZP/LAS	Mgr. Vratislav Laška, Ph. D.	2018-09-17
	SZ MěÚ Litomyšl 72305/2018/4	tel.: 461 653 425, fax: 461 653 414	
	ČJ MěÚ Litomyšl 87629/2018	vratislav.laska@litomysl.cz	

ROZHODNUTÍ

ve věci stanovení odchylného postupu při ochraně ptáků

Účastníci řízení dle § 27 odst.1 zákona č. 500/2004 Sb. o správním řízení v platném znění (dále jen správní řád):

RYBÁŘSTVÍ LITOMYŠL s.r.o, IČ 48168190, sídlo Sokolovská 121, 570 01 Litomyšl

Městský úřad Litomyšl, odbor životního prostředí jako státní orgán ochrany přírody (dále jen OOP) věcně příslušný podle ustanovení § 77 odst. 1 písm. f) zákona ČNR č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny v platném znění (dále jen zákona) a místně příslušný podle § 61 odst. 1 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (dále jen zákon o obcích) po provedeném správním řízení dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád v platném znění (dále jen správního řádu) na základě provedeného správního řízení dle správního řádu společnosti RYBÁŘSTVÍ LITOMYŠL s.r.o., IČ 48168190, sídlo Sokolovská 121, 570 01 Litomyšl (dále jen žadatel)

stanovuje odchylný postup

podle ustanovení § 5b odst. 1 zákona ze zákazů stanovených v § 5a odst. 1 písm. a) zákona, pro usmrcování kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo sinensis*), **z důvodu prevence závažných škod v rybářství** na rybníku Velký košíř v k.ú. Nedošín, a to za splnění těchto omezujících podmínek:

1. maximální počet jednorázově usmrcených jedinců kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo sinensis*) nesmí být více než 20 % jedinců zjištěných v dohledové vzdálenosti a odstřel lze tedy logicky provádět při výskytu větším než 20 jedinců v dohledové vzdálenosti
2. období možnosti provádění odstřelu se stanovuje od 1.9. do 20.4. běžného roku
3. odstřel není možné provádět v době zámruzu rybníků ledem – do této plochy se nezapočítává část u přítoku, u výpusti a části uměle upravené bez ledu, taktéž při vypuštění rybníků se odchylný postup nepovoluje
4. v žádném případě nebude stříleno na odpočívající ptáky, odstřel kormorána bude možné provádět ráno od jedné hodiny před východem slunce do 12 hodin dopoledne a odpoledne od 15 hodin do jedné hodiny po západu slunce
5. usmrcení kormorána velkého může být provedeno pouze palnou loveckou zbraní, jiné formy usmrcování nesmějí být použity
6. odstřel kormorána velkého budou smět vykonávat pouze osoby určené orgánem státní správy myslivosti na návrh žadatele, nejvýše však pět osob na jeden rybník, určená osoba bude prokazatelně proti svému podpisu seznámena se zněním tohoto rozhodnutí a bude vést evidenci docházek, u každé vycházky do zájmového území zaznamená datum, čas, počet zaznamenaných kormoránů velkých na zájmovém území, zda došlo ke střelbě, včetně počtu ran či odstřelu, tento soupis pak bude odevzdávat vždy dvakrát ročně a to mezi 1.1. až 15.1. a 1.4. až 15.4. OOP
7. odstřel budou vykonávat určené osoby individuálně bez honců, odstřel kormorána velkého na společném lovu stejně jako při lovu na tahu je nepřipustný

8. odstřel se bude moci provádět pouze z čelní (západní) strany hráze, na severní straně hráze pak od výpusti k areálu jachtařského klubu a na jižním břehu ve vzdálenosti do 300 m od západní strany hráze
9. každý usmrcený jedinec bude prohlédnut, zda není kroužkován. Kroužky budou shromažďovány a vždy společně se soupisem docházek odevzdávány OOP
10. odchýlný postup se povoluje na dobu do 20.4.2023

Odůvodnění:

Průběh řízení

Dne 9.8.2018 obdržel OOP od společnosti RYBÁŘSTVÍ LITOMYŠL s. r. o. (dále jen žadatel) žádost o stanovení odchýlného postupu při ochraně ptactva dle § 5b zákona. Důvodem uvedeným žadatelem pro povolení odstřelu kormorána velkého je v souladu s § 5b odst. 1 zákona, prevence závažných škod v rybářství. Odlov kormoránu by byl prováděn v období od 1.9. do 20.4., přičemž jednorázově by bylo uloveno nejvíce 20 % jedinců z přítomného hejna, výsledky by byly jednou ročně. O výjimku je žádáno do 20.4.2023. Po obdržení žádosti dne 14.8.2018 oznámil OOP zahájení správního řízení v souladu s ustanovením § 47 odst. 1 správního řádu všem známým účastníkům řízení a zapsaným spolkům, které OOP požádaly o informování o zahajovaných řízeních. Zároveň OOP v oznámení o zahájení řízení seznámil účastníky s podklady, nichž bude vycházet při vydávání rozhodnutí, konkrétně se jednalo o úředně známé skutečnosti, obsažené ve spisu sp. Zn. MěÚ Litomyšl 10664/2013, kterým byl povolen odlov kormorána na rybnících Velký Košř a Končiny, dále ve zpětných hlášení prováděných na základě tohoto rozhodnutí – č.j. MěÚ Litomyšl 01297/2014, č.j. MěÚ Litomyšl 12563/2014, č.j. MěÚ Litomyšl 01535/2015, č.j. MěÚ Litomyšl 13241/2015, č.j. MěÚ Litomyšl 01463/2016, č.j. MěÚ Litomyšl 12940/2016, č.j. MěÚ Litomyšl 01353/2017, č.j. MěÚ Litomyšl 20620/2017, č.j. MěÚ Litomyšl 05713/2018, protokolech z místních šetření podle § 10 odst. 1 zákona č. 115/200 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými druhy živočichů, ze dnů 26.11.2009, 16.11.2010 a 9.11.2011, dále pak myslivecké statistiky (Roční výkaz o honitbách, stavu a lovu zvěře) z roku 2012 z honiteb Litomyšl, Morašice a Osík, z roku 2011 z honiteb Morašice a Osík, z roku 2010 z honitby Morašice a souhrnné statistiky ORP z let 2008 a 2009, rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje o povolení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněného druhu kormorána velkého č.j. 59237/2010/OŽPZ/Si vydaného dne 9.8.2010 a Metodický pokyn MŽP k sjednocení postupu OOP při stanovení odchýlného postupu při prevenci závažných škod způsobených kormoránem velkým. Dne 17.8.2018 obdržel OOP od Východočeské pobočky České společnosti ornitologické (dále jen VP ČSO) přihlášku do správního řízení. VP ČSO bylo oznámení o zahájení řízení doručeno dne 14.8.2018, a svou přihlášku tedy podalo do osmi dní ode dne, kdy mu bylo oznámení o zahájení řízení oznámeno, čímž v souladu s § 70 odst. 3 zákona získalo postavení účastníka řízení. Další spolky se do řízení nepřihlášily. Protože VP ČSO ve své přihlášce do správního řízení nepodało žádné stanovisko, požadavek či návrh na doplnění důkazů, ze kterých by měl OOP při vydání rozhodnutí vycházet, neseznamoval již znovu OOP účastníky řízení s podklady pro vydání rozhodnutí, neboť s těmito byli seznámeni již prostřednictvím oznámení o zahájení řízení. Možnosti práv účastníka jako např. vyjádřit v řízení své stanovisko žádný z účastníků nevyužil, a protože OOP zjistil v souladu s § 3 stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, rozhodl se přistoupit k vydání rozhodnutí.

Podklady pro vydání rozhodnutí

Žádost

O stanovení odchýlného postupu při ochraně ptactva podle § 5b zákona je žádáno na rybnice Velký Košř a týká se usmrcování kormorána velkého. Vydané rozhodnutí by mělo navazovat na rozhodnutí o povolení odstřelu kormorána velkého vydaného dne 21.10.2013 č.j. MěÚ Litomyšl 29572/2013, kterému již skončila platnost. Důvodem uvedeným žadatelem pro povolení odstřelu kormorána velkého je v souladu s § 5b odst. 1 zákona, prevence závažných škod v rybářství. Odlov kormoránu by

byl prováděn v období od 1.9. do 20.4., přičemž jednorázově by bylo uloveno nejvíce 20 % jedinců z přítomného hejna, výsledek by byly jednou ročně. O výjimku je žádáno do 20.4.2023.

Kormorán velký – biologie, ekologie

Kormorán velký (*Phalacrocorax carbo sinensis*), (dále také kormorán), je přirozenou součástí evropských ornitocenóz vodních ekosystémů. První zmínky o přítomnosti kormorána na území České republiky pocházejí již ze 17. století (MP). V České republice se kormoráni vyskytují prakticky po celém území zejména v období podzimního průtahu (říjen, listopad), jarního průtahu (březen) či zimování (leden, únor). V letním období se u nás vyskytují pouze hnízdící jedinci.

Kormorán je v Červeném seznamu UICN zařazen do kategorie málo dotčených druhů. Na území ČR je podle Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky Obratlovci řazen mezi zranitelné druhy. Do jara letošního roku patřil kormorán mezi zvláště chráněné druhy a na škody, které způsobil se vztahoval zákon o náhradách. Díky jeho vyškrtnutí ze seznamu zvláště chráněných druhů přestal stát vypláčet náhrady za škody způsobené kormoránem.

Kormorán je velký okolo jednoho metru s rozpětím křídel 1,5 metru a dosahuje hmotnosti mezi dvěma až třemi kilogramy. V letu je jeho silueta dobře rozeznatelná díky nezaměnitelnému tvaru kříže.

Běžně se kormorán dožívá stáří okolo 15 let, ale jsou doklady o tom že někteří volně žijící jedinci se dožili až 20 let. Pohlavní dospělosti pak dosahují ve čtyřech až pěti letech (Roudnická 2008). V době toku má samec lesklý svatební šat a na nohách výrazné bílé skvrny, které předvádí.

Kormoráni jsou společenská ptáci, tvořící trvalé páry, hnízdící v početných koloniích v blízkosti velkých vodních ploch. Kormorán má tři až čtyři vejce. Ročně kormorán hnízdí vždy pouze jednou, při zničení snůžky však samice může někdy provést i snůžku náhradní. Mláďata krmí oba rodiče nejméně dvakrát denně předtrávenou potravou ze svých krků.

Kormoráni vyskytující se v západní Evropě jsou většinou stálí, pouze menší část zimuje jižněji. Jedinci hnízdící v Pobaltí táhnou jižním až jihovýchodním směrem na Apeninský či Balkánský poloostrov. Tento trend platí i pro jedince hnízdící v ČR, kteří byli zjištěni v Itálii či na Balkáně.

Kormoráni se živí výhradně živočišnou potravou. I v literatuře existuje shoda na tom, že drtivou většinu potravy kormoránů tvoří ryby, avšak zatímco některé prameny uvádějí téměř výlučně ryby (např. Adámek, Kortan: Potravní spektrum kormorána velkého), tak jiné zdroje uvádí i malý podíl jiných živočichů jako například hmyz, měkkýši či obojživelníci (Makoň 2000: Kormorán velký jeho rozšíření a regulační dostřel v západních Čechách). Početnost kormoránů na jednotlivých místech je pak v přímé souvislosti s trofii a produktivitou vodních ekosystémů. Hustota, velikost a chování ryb jsou nejvýznamnější faktory určující jejich význam v potravě kormorána. Z hlediska velikosti je zřejmé, že kormoráni preferují velikost ryb mezi 10 – 40 cm (MP; Adámek, Kortan; Čech 2012), přičemž tato velikost pouze mírně osciluje podle predovaného druhu a převažují ryby o velikosti do 20 cm (dle podmínek tvoří 63 – 90 % potravy), přičemž velikost lovených ryb mírně osciluje a ovlivňuje ji především teplota vody a vzduchu (Čech 2012). Z hlediska druhové preference kořisti se literatura shoduje na tom, že kormorán je potravní oportunist a v jeho potravě převažuje ten druh, který je v daném prostředí nejlépe dostupný (např. Čech 2012). Mnohem významnějším faktorem než druh je tedy velikost. Denní průměrná spotřeba potravy je udáváno okolo 500 (± 100) gramů (např. Roudnická) s mírnými odchylkami. Kormorán má vyjma období hnízdění kdy loví po celý, dva vrcholy aktivity, jeden asi 2 – 5 hodin po východu slunce a druhý 1 hodinu před západem slunce (Adámek a Kortan).

Poměrně zajímavá je i lovecká strategie kormorána. Lov je založen na vizuálním vyhledání kořisti a potopení se za ní nejčastěji do hloubky 1 – 3 metrů. Zvyšující se trofize vodních nádrží a s ní spojená zhoršená viditelnost však přinesla v posledních letech změnu jeho lovecké strategie na velkých eutrofizovaných nádržích. Kormoráni při ní loví skupinově, přičemž vytvoří liniové nebo polokruhové formace, které obklíčí ryby a natlačí je do mělkých příbřežních partií. Při tomto způsobu lovu se často přizívají i jiné druhy ptáků např. volavky (Adámek, Kortan). Tento způsob lovu kormorány v minulosti praktikován i na dvou dotčených nádržích, kde byla po přítomnosti kormoránů pozorována nepřírozená akumulace ryb v litorálu či mělkých částí nádrží (viz protokoly), na rybníce Končiny pak i přítomnost velkého množství volavek přizívajících se na nahnané kořisti. Je zřejmé, že

při tomto způsobu lovu dochází i k nepřímým ztrátám, protože ryby z důvodu prodělaného stresu jsou např. náchylnější k infekci parazity.

Velikost populace kormorána velkého v SO ORP Litomyšl

Pojem populace není v § 3 zákona vymezen, proto OOP definuje populaci v souladu s Begonem et al. 1997 jako označení skupiny jedinců stejného druhu (nacházející se v určitém čase, na určitém území). Přesné prostorové vymezení může být pak různé, u organismů obývajících např. pouze rybníky je populace kapra jasně dána rybníkem, jindy však mohou být hranice populace se zřetelem na účel studie. Ať však již jsou populace vymezeny jakkoliv jsou vždy definovány počtem jedinců, kteří je tvoří. Za změnou velikosti populace pak stojí čtyři procesy natalita, mortalita, imigrace a emigrace.

Velikost populace kormorána na Litomyšlsku během roku značně fluktuuje. Jak je zřejmé např. z toho, že ve východních Čechách nejsou hnízdní kolonie kormorána, tak v období hnízdění od dubna do července se zde kormoráni nevyskytují. OOP také není známé, že by kormoráni v obvodu ORP Litomyšl zimovali a vzhledem k podmínkám (zamrzlé rybníky a menší vodní toky s omezenou potravní nabídkou) to ani nepředpokládá. Výskyt kormorána zde se tedy omezuje na období jarních a podzimních průtahů. Velikost protahujících hejn je různá a pohybuje se zhruba od desítky do několika desítek až málo set jedinců. Jak vyplývá z hlášení z protokolů podle zákona o náhradách, tak k podzimním přeletům přes území ORP Litomyšl dochází nejčastěji okolo poloviny měsíce listopadu. V jarních měsících pak OOP protokol podle zákona o náhradách nezpracovával, ale z jeho pozorování ví, že na rybníce Velký Košř se kormoráni objevují zhruba do poloviny měsíce dubna (dle podmínek konkrétního roku).

V mysliveckých statistikách vykazuje přítomnost kormorána MS Pazucha – Litomyšl, v jejíž honitbě se rybník Velký Košř nachází následovně: v letech 2007 a 2008 nebyly kormoráni v mysliveckých statistikách vykázaní, v roce 2010 35 jedinců (6 jedinců usmrceno na základě výjimky), v roce 2011 30 jedinců (6 jedinců usmrceno) a v roce 2012 20 jedinců (2 usmrceni), v roce 2013 5 jedinců (usmrceno 0), v roce 2014 a 2015 nevykázan žádný jedinec, v roce 2016 20 jedinců (5 jedinců usmrceno) a v roce 2017 20 jedinců (6 jedinců usmrceno).

Ze zpětných hlášení na rybníce Velký Košř je zřejmé, že se zde v termínu zhruba mezi 20.11.2014 a 3.12.2014 vyskytovalo hejno o počtu přibližně 100 jedinců, mezi 23.3.2015 a 25.3.2015 se zde vyskytovalo hejno přibližně o 20 jedincích, mezi 19.11.2015 a 26.11.2015 se zde vyskytovalo hejno přibližně o počtu 20 jedinců, dne 20.3.2016 byl zaznamenán jednorázový nálet 20 jedinců, mezi 17.11.2016 a 24.11.2016 hejno přibližně o počtu 25 jedinců a mezi 20.9.2017 a 25.9.2017 hejno přibližně o počtu 25 jedinců. Z hlášení je tedy zřejmé, že za uvedené pětileté období, se kormoráni na rybníce velký Košř zdržovali ve větších hejnech čtyřikrát v době podzimního tahu a jednou v době jarního tahu.

MP uvádí, že na území ČR hnízdilo v roce 2011 asi 295 párů kormorána, a to v drtivé většině v jižních Čechách a na jižní Moravě (přes 250 párů), ojediněle v severních Čechách či na severní Moravě. Ovšem v roce 2011 jich v ČR prezimovalo téměř 8 000 jedinců. Počet protahujících je ještě větší a již v roce 2000 byl odhadován na 12 000 – 14 000 jedinců při jarním tahu a 8 000 – 12 000 jedinců při podzimním tahu (Martinová a kol. 2000). Odhady protahujících jedinců však díky rozdílným počtům protahujících jedinců jsou zatíženy určitou chybou.

Z výše uvedeného je zřejmé, že velikost populace kormorána na uměle vymezeném území ORP Litomyšl je určena emigrací, imigrací a mortalitou, a že se v žádném případě nemůže jednat o zdrojovou populaci.

Rybník Velký Košř

Důležitým faktorem z hlediska škod kormoránů na vodních nádržích je také morfologie rybníka. Obecně lze prostor každé nádrže rozdělit na oblast volné vody (pelagiál) a dno (bentál). Horní vrstva vody v níž fotosyntéza převažuje nad dýcháním je označována jako eufotická zóna. Odpovídající příbřežní pásmo dna tak tvoří litorál (Losos et al. 1984). Rybník Velký Košř má rozlohu asi 20 ha. Největší hloubka je u hráze asi 6 metrů, litorální pásmo se však nachází v nátokové části rybníka. Toto litorální pásmo je však zarostlé submerzní a emerzní vegetací, a proto představuje nevhodné loviště.

Kormoráni zde tedy ryby nahánějí na mělčinu při jižním okraji rybníka (viz foto u protokolu ze dne 16.11.2010).

Dalším důležitým faktorem je způsob hospodaření na vodních nádržích. Rybník Velký Košř je využíván jako jednohorkový nebo dvouhorkový hlavní rybník, kam bývá nasazována násada kapra o kusové hmotnosti do 0,3 kg. Dále je přisazována násada téměř všech doplňkových druhů ryb (lín, amur, tolstolobík, maréna, peled', štika, candát, sumec, cejn, tloušť, jesen, okoun).

Rybník Velký Košř je významnou ornitologickou lokalitou, kde byl v minulosti potvrzen výskyt těchto zvláště chráněných druhů ptáků: cvrčilka slavíková, chřástal malý, chřástal kropenatý či bukač velký. V těsné blízkosti tohoto rybníka se nachází vodní tok Loučná, kde se vyskytuje zvláště chráněná vranka obecná, která se taktéž vyskytuje na Končinském potoce, který obtéká rybník Končiny. Kromě výše popsaného druhového spektra se na obou rybnících vyskytuje poměrně široké spektrum obojživelníků, dalších ptáků a podobně. Vodní tok Loučná je v okolí Velkého Košře Chráněnou rybí oblastí, kde se přirozeně vyskytuje pstruh potoční. V posledních letech MO ČRS Litomyšl dosazuje na Loučnou také lipana podhorního.

Náhrada škod způsobených kormoránem velkým

Dle sdělení KÚ způsobil kormorán na rybníku Velký Košř, době, kdy se ještě proplácely škody způsobené kormoránem, v roce 2009 v období od 26.10. do 17.12. škodu téměř 100 000 Kč, v roce 2010 v období od 13.11. do 29.11. škodu za téměř 28 000 Kč a v roce 2011 v období od 8.11. do 28.11. škodu za téměř 12 000 Kč.

Správní úvaha

Podle § 5a odst. 1 písm. a) zákona, který upravuje ochranu volně žijících ptáků, je v zájmu ochrany druhů ptáků, kteří volně žijí na evropském území členských států Evropských společenství, zakázáno jejich úmyslné usmrcování nebo odchyt jakýmkoliv způsobem.

Podle § 5b odst. 1 zákona může OOP, neexistuje-li jiné uspokojivé řešení, rozhodnutím stanovit postup odchylný od postupu uvedeného v § 5a odst. 1 a 2, je-li to potřebné v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti, v zájmu bezpečnosti leteckého provozu, při prevenci závažných škod na úrodě, domácích zvířatech, lesích, rybářství a vodním hospodářství nebo za účelem ochrany volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Odchylný postup může být stanoven také pro účely výzkumu a výuky, opětovného osídlení určitého území populací druhu nebo opětovného vysazení druhu v jeho původní oblasti rozšíření nebo pro chov v lidské péči pro tyto účely.

Podle § 1 zákona je účelem zákona za účasti příslušných krajů, obcí, vlastníků a správců pozemků přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji a vytvořit v souladu s právem Evropských společenství v České republice soustavu Natura 2000. Přitom je nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry.

Podle ustanovení § 5b odst. 1 zákona, může OOP stanovit odchylný způsob při ochraně ptactva, neexistuje-li jiné uspokojivé řešení, stanovit ve zde taxativně vyjmenovaných případech mezi něž náleží i prevence závažných škod v rybářství.

Není pochyb o tom, že žadatel, jako subjekt zabývající se komerčním chovem ryb, žádá odchylný postup při prevenci závažných škod v rybářství, což také žadatel doslovně uvedl v žádosti. MP doporučuje závažnou škodu stanovit zhodnocením predačního tlaku kormorána na rybí společenstva a tyto údaje porovnat se zarybnovacími plány a evidencí o dosaženém hospodářském výsledku. S tímto postupem se však OOP neztotožňuje a považuje ho za možný a patřičně vypovídající pouze v uzavřených systémech. V otevřených systémech naráží tento systém na několik úskalí. Prvním z nich je faktická nemožnost stanovení predačního tlaku kormorána na předmětné nádrže. Díky diurnální aktivitě kormorána (především po východu slunce) a jeho tažnosti (nejpočetnější hejna se zde dle zjištění OOP nezdržují delší dobu, ale pouze protáhnou), se nepodaří zaznamenat poměrně velké množství přítomnosti hejn kormorána. Tudíž nelze ani určit relevantní predační tlak. Podobná situace

je u porovnání zarybňovacích plánů s dosaženými výsledky. Nikdo nemůže zpochybnit komplexitu rybníčních ekosystémů. Na dotčeném rybníku se vyskytuje vydra říční, volavka popelavá či racek chechtavý a je nutné vzít v úvahu další faktory jako výskyt parazitů či nemocí, které se mohou v jednotlivých letech značně lišit. Díky otevřenosti a komplexitě celého systému neexistuje relevantní metoda, kterou by se podařilo predatní tlak kormorána na rybí obsádku rybníku. Paradoxně ani 50% ztráty při porovnání obou statistik na rybníce při zjištění přítomnosti kormorána nevypovídají nic o škodách způsobených kormoránem. Toto zjišťování výše škod je vhodné spíše do laboratorních podmínek. OOP při zjišťování závažných škod vychází z logické premisy, která je také jasně patrná ze sdělení KÚ. Zde lze i bez použití statistických metod vysledovat silnou závislost mezi výší škody na straně jedné a počtem kormoránů na lokalitě a počtem dnů, které se zde zdržují na straně druhé. Zřejmě jen těžko si lze představit situaci, že hejno kormoránů čítající 100 jedinců zdržují se na lokalitě 14 dní, nebude na rybochovném zařízení o ploše například do 30 ha působit závažnou škodu. Při počítané spotřebě 0,5 kg potravy na jedince se dostáváme na 50 kg ryb za jediný den, za období dvou týdnů již na 700 kg. Tento předpoklad navíc nebere v úvahu škody nepřímé jako poranění ryb nebo stres, či škody způsobené například zvýšenou akumulací ostatních predátorů jako volavek apod. v lokalitách s natlačenými rybami. Těžko lze, i přes rozlohu rybníka Velký Košř (20 ha) zpochybnit tvrzení, že škoda 100 000 Kč způsobená za tři týdny, je škodou závažnou. Naopak u škod ve výši 28 000 Kč či dokonce jen 12 000 Kč již tato pochybnost vyvstává. Nejvyšší škoda 100 000 Kč byla způsobena v roce 2009, tedy v době kdy ještě nebyla platná výjimka KÚ ohledně povolení odstřelu kormorána. V následujících letech, kdy došlo k využívání výjimky, se výše škod razantně snížila, a to až na téměř na 1/3 a později 1/10 původní škody. Téměř s určitostí nelze tento výsledek přičítat pouze odstřelu kormorána, nýbrž i dalším faktorům, ale na základě těchto informací se OOP domnívá, že nelze zpochybnit ani tvrzení, že odstřel kormorána na rybníce Velký Košř v minulých letech vedl k prevenci závažných škod v rybářství. **Proto OOP dospěl k závěru, že odstřel kormorána vede k prevenci závažných škod v rybářství (zde dokázané) a z tohoto hlediska začleněného v ustanovení § 5b zákona, je stanovení odchylného postupu možné.**

Zákon dále podmiňuje stanovení odchylného postupu neexistencí jiného uspokojivého řešení. Ve své výjimce ze zákazu u zvláště chráněných druhů živočichů shledal KÚ, že jiné uspokojivé řešení pro rybník Velký Košř neexistuje, naopak konstatuje, že odstřel kormorána je jedním z mála způsobů, jak lze zkrátit dobu výskytu kormorána na jednom místě. Nad to OOP uvádí, že zaplacení či zasažení nádrží nepovažuje, vzhledem k komplexitě rybníčních ekosystémů a skutečnosti, že tyto představují biotop i pro jiné druhy živočichů (v případě velkého Košře i zvláště chráněné), z důvodů zamezení jejich přístupu do jejich přirozeného biotopu za uspokojivé řešení. Za nejspokojivější a zároveň jediné uspokojivé řešení považuje OOP zaplašovací odstřel, omezený regulujícími podmínkami. V instalaci figurín, či fyzických zábran OOP takové řešení nespátřil. Střelbu loveckou zbraní na slepo nelze aplikovat z důvodu nezákonnosti tohoto postupu.

OOP tedy dospěl k názoru, že v dané věci neexistuje jiné uspokojivé řešení.

Protože dle názoru OOP jsou splněny obě podmínky nutné pro stanovení odchylného postupu, tedy prevence závažných škod v rybářství a neexistence jiného uspokojivého řešení, rozhodl se tento v souladu s ustanovením § 5b zákona stanovit.

Ustanovení § 5b odst. 3 zákona, uvádí náležitosti, které musí rozhodnutí obsahovat a jsou to: a) označení druhů a množství ptáků, na které se má odchylný postup vztahovat, b) prostředky, způsob nebo metody povolené pro odchyt nebo zabíjení, c) důvod pro odchylný postup vycházející z odstavce 1 nebo 2, podmínky a časové a místní okolnosti, za nichž lze takto postupovat, d) způsob kontrol, které bude orgán ochrany přírody stanovující odchylný postup provádět.

Označení druhu a množství ptáků, na které se odchylný postup vztahuje je provedeno ve výrokové části rozhodnutí (omezující podmínky bod č. 1). Prostředky způsob nebo metody povolené pro odchyt nebo zabíjení jsou stanoveny v omezujících podmínkách (body 5 a 7). Důvod pro odchylný postup je uveden ve výroku (prevence závažných škod v rybářství), časové a místní podmínky, za kterých lze odchylný postup uplatňovat jsou stanoveny v několika omezujících podmínkách (body 2, 3, 4 a 8). V omezujících podmínkách je též stanoven způsob kontroly, kterým bude OOP kontrolovat plnění podmínek povoleného odchylného postupu (bod 6).

Jak je již výše uvedeno, rozhodl se OOP podmínit udělení odchylného postupu omezujícími podmínkami, z nichž některé (uvedené v předcházejícím odstavci) vyžaduje přímo zákon, další jsou pak dány místními podmínkami a stavem lokality.

Omezující podmínky rozhodnutí byly stanoveny z následujících důvodů. První skupina podmínek určuje v souladu s § 5b odst. 3 písm. c) zákona, podmínky a časové a místní okolnosti za nichž lze odchylný postup provádět, druhé pak regulují odchylný postup z hlediska lovu kormoránů či skutečného stavu lokality. **První podmínka upravuje počet jedinců kormorána, kteří mohou být odchylným postupem dotčeni** a stanoví, že nikdy nebude odstřeleno více než 20 % zde se nacházejících jedinců, fakticky je tedy možné provádět odstřel až od výskytu 20 jedinců na rybník. Menší množství kormorána dle názoru OOP i při delším pobytu nezpůsobuje závažné škody. **Druhá podmínka stanovuje období, ve kterém je možné provádět odstřel kormorána. Toto období bylo stanoveno v souladu s požadavkem v žádosti do 20.4. běžného roku. Zde OOP uvádí, že v minulých pěti letech, ve kterých byl stanoven odchylný postup při ochraně kormorána na rybníce Velký Košíř došlo k jeho aplikaci v jarních měsících pouze jednou, a to v období mezi 23.3.2015 a 25.3.2015, kdy zde bylo vypáleno v rozmezích těchto tří dnů 10 ran z loveckých zbraní. Při vydávání odchylného postupu v roce 2013 byl tento termín napaden odvoláním.** VP ČSO tehdy argumentovala přítomností řady ptačích druhů, z nichž některé jsou zvláště chráněny (moták pochop, potápka roháč, potápka malá apod.), které by při odstřelu kormoránů mohly být rušeny při toku, vyhledávání hnízdiště či eventuálně už i hnízdění. Odvolací OOP souhlasí s termínem stanoveným metodickým pokynem, ve stanovení jiného termínu nespátřuje porušení zákona. K tomu OOP uvádí, že povolení odstřelu kormorána do 20.4. běžného roku neopravňuje jakéhokoliv držitele odchylného k vyrušování jakéhokoliv druhu ptáků významného z hlediska směrnice či dokonce vyrušování zvláště chráněného druhu. **I v metodickém pokynu je na straně 5 v posledním odstavci kapitoly 5.1 uvedeno, že plašení (a tudíž potažmo i odstřel) kormoránů může vést k vyrušování jiných druhů ptáků, které může být významné z hlediska cílů směrnice. Toto vyrušování je nutné řešit individuálně formou odchylného postupu (výjimky ze zákazu u ZCHDŽ) pro dotčené druhy.** Povolení odchylného postupu pro kormorána řeší pouze kormorána a nikoliv jiné druhy. Metodický pokyn sice navrhuje stanovit období odstřelu kormorána v období od 1.8. do 31.3. běžného roku. Z odůvodnění této podmínky je zřejmé, že jedním z důvodů pro stanovení tohoto termínu je to, že v období od 1.4. do 31.7. nedochází k významnému predačnímu tlaku kormoránů na rybí obsádku, až po té je uvedeno rušení ostatních ptačích druhů, které jak je již výše uvedeno je nutné řešit zvlášť. OOP si uvědomuje, že toto je velmi legislativně náročné a problematicky uskutečnitelné. Nad to OOP uvádí, že jarní tah kormoránů probíhá většinou v březnu a pouze výjimečně se protahuje do dubna. To však byl na Velkém Košíři letošní případ, kdy se zde kormoráni ve významnějších počtech zdržovali zhruba do 15.4.. V letech, kdy jarní tah proběhne do 31.3. logicky nebude možné odchylný postup vykonávat. Odstřel ojedinělých kusů nedovoluje podmínka odstřelu při výše než 20 jedincích. V období, kdy jarní tah vrcholí až v dubnu by pak podmínka stanovení termínu do 31.3. nespĺňovala preventivní působení této výjimky. Dále uvádíme, že délka břehů rybníka Velký Košíř je bezmála 850 m, šířka litorálního pásma, které je zarostlé rákosinami a hnízdí v něm druhy, které by mohly být citlivé na vyrušení, je asi 120 metrů. Lovec nesmí střilet dále než 300 m od hráze, proto může dojít ke střelbě nejbliže 520 m od litorálu. Toto litorální pásmo je vzdáleno pouze 100 m od areálu firmy Saint Gobain Adfors, v kterém se mohou libovolně pohybovat nákladní automobily či zde pravidelně dochází ke stavební činnosti. Tato firma zaměstnává přes 1000 lidí. Proto se nedomníváme, že střelba vzdálená 500 m od potenciálních hnízdišť, která se reálně může pohybovat od nuly do deseti ran v období od 31.3. do 20.4. může výrazněji narušit tok, vyhledávání hnízdišť či samotné hnízdění. Předpoklad, že by v tomto období docházelo k 20 výstřelům denně, což by OOP jednoznačně považoval za rušení významné z hlediska směrnice, považuje OOP za vymknutý realitě. **OOP však z výše uvedených faktů dospěl k závěru, že je možné bez výraznějšího dotčení zájmů ochrany přírody povolit vykonávání odchylného postupu při ochraně kormorána a respektování § 2 odst. 1 správního řádu, povolit odstřel až do 20.4..** Třetí podmínka omezuje výkon odchylného postupu v době zámru rybníku ledem nebo jeho vypuštění, kdy kormoráni logicky nemohou působit škody a jejich odstřel by byl tudíž zbytečný. Ze zamrzlých částí vyjmul OOP přítokovou oblast a části rybníka, kde je led mechanicky odstraňován. Čtvrtá podmínka je stanovenou s ohledem na diurnální aktivitu

kormorána, který loví především asi 2 – 5 hodin po východu slunce a 1 hodinu před západem slunce. Zbytek doby odpočívá. Střelba na odpočívající jedince je však kontraproduktivní neboť takto vyrušení ptáci v důsledku stresu vyvrhnou potravu a následně u nich dochází ke zvýšení lovecké aktivity. Proto se OOP rozhodl tomuto předejít, a to hned dvěma body, prvním je omezení denní doby lovu kormorána a druhým je zákaz střelby na odpočívající jedince. Postoj odvolacího OOP, je ten že považuje stanovení denní doby lovu za kontraproduktivní, protože ta se mění v závislosti na roční době a délce svitu slunce. Proto nepovažuje za vhodné omezovat denní dobu lovu. OOP dospěl na základě vlastních zkušeností, studia literatury a předešlé diskuzi s odborníky, že téměř všichni kormoráni loví ráno při východu slunce a druhý vrchol nastává před západem slunce. Pátá podmínka, v návaznosti na ustanovení § 5b odst. 3 písm. b) zákona, stanovuje prostředky, způsob nebo metody povolené pro odchyt nebo zabíjení. Za nejpříjemnější způsob usmrcování považuje OOP odstřel s použitím palné zbraně, jiné způsoby by nebyly legální nebo by vyžadovaly dalších povolení. **Šestá podmínka** z důvodu přehlednosti a kontrolovatelnosti omezil OOP počet osob, kteří budou moci provádět odchylný postup. Tyto osoby stanoví na návrh žadatele orgán státní správy myslivosti. Tyto osoby si pak budou vést o docházkách na rybník evidenci. Do té budou zapisovat datum a čas návštěvy rybníka, počet zaznamenaných kormoránů, počet výstřelů, a to zda došlo k odstřelu kormorána. Tento soupis pak bude žadatel odevzdávat vždy **dvakrát ročně, a to po skončení jarního a podzimního tahu v termínech uvedených ve výrokové části**. Tímto způsobem bude zajištěna kontrola provádění odchylného postupu OOP. Sedmá podmínka upravuje způsob vykonání odchylného postupu, kdy OOP požaduje, aby byl lov kormorána vykonáván individuálně mimo společné hony či lov kachen na tahu, přičemž obě tyto možnosti vyloučil. Osmá podmínka upravuje místní podmínky pro odchylný postup. Ten je možný provádět při vzdálenosti střelce do 30 metrů od vodní hladiny, tuto vzdálenost považuje OOP dostatečnou, ve vztahu k prevenci škod na dotčené nádrži. Dále OOP také speciálně upravil místní podmínky na Velkém Košíři, kde požaduje zaručit nedotknutelnost litorálního pásma. Proto odstřel umožnil pouze z hráze, přičemž na severní straně hráze nebude odstřel prováděn od areálu jachtařského klubu směrem k Vertexu. Na jižním břehu rybníka potom bude možné provádět odchylný postup pouze do vzdálenosti 300 metrů od hráze. Tímto způsobem OOP zajistil, aby nedocházelo k rušení ptačích druhů využívajících zarostlý prostor litorálu. Devátá podmínka upravuje nakládání s případně nalezenými ornitologickými kroužky. Za účelem efektivního využití usmrcených jedinců k vědeckým účelům budou tyto kroužky shromažďovány a údaje o výskytu kroužkovaných jedinců předávány OOP, který je pak předá Kroužkovací stanici Národního muzea. Poslední podmínka pak omezuje dobu platnosti odchylného na pět let. Tento interval stanovil OOP v závislosti na metodickém pokynu a na vlastním úsudku, přičemž při změně podmínek rozhodných pro vydání tohoto odchylného postupu odkazuje na možnost změny rozhodnutí. OOP nepředpokládá, že dojde k dramatické změně početnosti kormorána velkého v Evropě. Za dobu, kdy by se mohly projevit některé změny, považuje právě interval pěti let, tedy dobu, kdy většina jedinců dosahuje pohlavní dospělosti.

V metodickém pokynu jsou navrženy některé další omezující podmínky pro výkon odchylného postupu. Dle názoru OOP jsou však tyto podmínky (zákon o myslivosti, hygienické předpisy) platné všeobecně a osoby vykonávající odchylný postup je musí dodržovat bez ohledu na to, zda jsou stanoveny v podmínkách odchylného postupu. Proto se OOP rozhodl je nestanovit.

Po zvážení veřejného zájmu na ochraně přírody, spočívajícím v ochraně kormorána a soukromého zájmu na straně žadatele, spočívajícího v prevenci závažných škod v rybářství dospěl OOP k závěru, že stanovení odchylného postupu je možné, protože byly splněny všechny zákonem stanovené podmínky pro povolení odchylného postupu podle § 5b zákona. OOP se však rozhodl podmínit rozhodnutí splněním omezujících podmínek, jednak pro soulad s § 5b odst. 3 zákona, a jednak pro hájení ostatních zájmů ochrany přírody, které by mohly být výkonem odchylného postupu ohroženy.

Podklady řízení: žádost o povolení odstřelu a plašení kormorána velkého doručená OOP dne 9.8.2018, úředně známé skutečnosti, obsažené ve spisu sp. Zn. MěÚ Litomyšl 10664/2013, kterým byl povolen odlov kormorána na rybnících Velký Košíř a Končiny - protokoly z místních šetření podle §

10 odst. 1 zákona č. 115/200 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými druhy živočichů, ze dnů 26.11.2009, 16.11.2010 a 9.11.2011, myslivecké statistiky (Roční výkaz o honitbách, stavu a lovu zvěře) z roku 2012 z honitby Litomyšl z roku 2011 a souhrnné statistiky ORP z let 2008 a 2009, rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje o povolení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněného druhu kormorána velkého č.j. 59237/2010/OŽPZ/Si vydaného dne 9.8.2010 a Metodický pokyn MŽP k sjednocení postupu OOP při stanovení odchylného postupu při prevenci závažných škod způsobených kormoránem velkým, M. Čech (2012): Potrava kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo*) v povodí Vltavy: shrnutí výsledků, Sylvia 48, pp. 39-55, Begon, Harper, Townsend 1997: Ekologie: jedinci, populace a společenstva. Vydavatelství Univerzity Palackého, Olomouc, 949 pp., M. Roudnická (2008): Analýza environmentálního konfliktu – názory hlavních skupin obyvatel rybníčních oblastí ve vztahu k výskytu kormoránů (rybáři a místní obyvatelé) a analýza médií. Diplomová práce, Jihočeská univerzita, Adámek, Z. Kortan D.(2040): Potravní spektrum kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo sinensis*), Makoň, K. (2000): Kormorán velký jeho rozšíření a regulační odstřel v západních Čechách., Martincová, R., Musil P., Cepák, J.(2000): Kormorán velký (*Phalacrocorax carbo sinensis*), Sylvia 36/1, pp. 39-42, zpětná hlášení prováděných na základě tohoto rozhodnutí – č.j. MěÚ Litomyšl 01297/2014, č.j. MěÚ Litomyšl 12563/2014, č.j. MěÚ Litomyšl 01535/2015, č.j. MěÚ Litomyšl 13241/2015, č.j. MěÚ Litomyšl 01463/2016, č.j. MěÚ Litomyšl 12940/2016, č.j. MěÚ Litomyšl 01353/2017, č.j. MěÚ Litomyšl 20620/2017, č.j. MěÚ Litomyšl 05713/2018, oznámení o zahájení řízení ze dne 14.8.2018, přihláška do řízení VP ČSO doručená OOP dne 17.8.2018.

Účastníci řízení dle § 27 správního řádu: Rybářství Litomyšl, Východočeská pobočka České společnosti ornitologické

Poučení účastníků:

Tento souhlas nenahrazuje jiné souhlasy a jiná stanoviska, zejména povolení k lovu orgánu státní správy myslivosti.

Nedodržení podmínek tohoto rozhodnutí bude kvalifikováno jako protiprávní jednání nebo přestupek. Proti tomuto rozhodnutí se lze podle § 81, § 82 a § 83 správního řádu odvolat do 15 dnů ode dne jeho oznámení ke Krajskému úřadu Pardubického kraje v Pardubicích, Komenského nám. 125, 532 11 Pardubice podáním učiněným u Městského úřadu Litomyšl.

Odvoláním lze napadnout výrokovou část rozhodnutí, jednotlivý výrok nebo jeho vedlejší ustanovení.

Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřipustné. Podané odvolání má odkladný účinek.

Odvolání se podává v počtu stejnopisů podle účastníků řízení, nepodá-li účastník potřebný počet stejnopisů, vyhotoví je správní orgán na náklady účastníka.

Ing. Jiří Randák
vedoucí odboru ŽP

Obdrží:

Do vlastních rukou:

Rybářství Litomyšl s.r.o, ID schránky: fp2yxfi

Východočeská pobočka České společnosti ornitologické, ID schránky: qadivqs

Dotčený orgán státní správy:

MěÚ Litomyšl, orgán státní správy myslivosti, Bří Šťastných 1000, 570 01 Litomyšl

Rozhodnutí ČJ MěÚ Litomyšl 87629/2018

MěÚ Litomyšl, orgán státní správy myslivosti, Bří Šťastných 1000, 570 01 Litomyšl